

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์*

THE GUIDELINES ON DEVELOPMENT OF DIGITAL LEADERSHIP FOR
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE BURIRAM

ขวัญณา นามแก้ว¹, อำนวย ชนะวงศ์², จิราพร วิชระโกชน์²
Khwannapa Namkaew¹, Amnaj Chanawongse², Jiraporn Witcharapot²
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย^{1,2}
College of Asian Scholars^{1,2}
Email : Khwannapanam@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน รวม 342 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่มีลักษณะตอบสนองคู่ (Dual – Response Format) แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง และแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล 2) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล 3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 4) ด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล 5) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และ 6) ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัล ตามลำดับและ 2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ มีทั้งหมด 6 ด้าน 23 แนวทาง

*Received: November 27, 2022; Revised: February 2, 2023; Accepted: February 14, 2023

และความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80, 4.77 และ 4.78 ตามลำดับ

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา; ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

This research paper aimed 1) to study current conditions, desirable conditions, and needs of the digital leadership for school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Buriram, and 2) to study the guidelines on development of digital leadership for school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Buriram. This research was mixed methods research. The population and samples were 342 school administrators and teachers under the Secondary Educational Service Area Office Buriram. The research instruments were the 5-point rating scales questionnaire with dual – response format. a semi-structured interview and an appropriateness, feasibility and the utility evaluation form of the guidelines on development of digital leadership for school administrators. The statistics used to analyze the data consisted of percentage, mean, standard deviation and use the Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) technique to prioritize essential needs.

The results revealed that: 1. the current conditions of the digital leadership for school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Buriram were both overall and each aspect average at the high level. The desirable conditions of the digital leadership for school administrators were both overall and each aspect average at the highest level. While the needs of the digital leadership for school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Buriram, in overall, they were ranked in the order from highest to lowest as follows: 1) digital professional growth, 2) digital citizenship, 3) digital age learning culture and atmosphere, 4) digital age learning management, 5) digital leadership and vision, and 6) communication and creating a network through digital media, respectively., and 2. The guidelines on development of digital leadership for school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Buriram consisted of 6 aspects and 23 guidelines. In overall and all aspects were as the highest level: the mean of appropriateness was 4.80, the mean of feasibility was 4.77, and the mean of utility was 4.78, respectively.

Keywords : The guidelines on development; The digital leadership; School administrators

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ปัจจุบันโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงและมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลอันรวดเร็ว (Digital Disruption) เป็นยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล การติดต่อสื่อสารไร้พรมแดน เป็นเหตุให้ไม่สามารถคาดเดาสถานการณ์ต่าง ๆ ล่วงหน้าได้ เกิดความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ (VUCA World) อยู่ตลอดเวลา (สุวรรณ วิทย์, 2564) ส่งผลให้วิถีชีวิตและพฤติกรรมของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปรวมถึงพลิกโฉมในทุก ๆ ด้าน ไปอย่างสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม สังคม เศรษฐกิจ การค้าขาย การบริการ การสหนาการ การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมและการเมือง (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2565)ดิจิทัลได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ทำให้สังคมเปลี่ยนรูปแบบในเชิงดิจิทัลมากขึ้น ทุกคนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่ายขึ้น และทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร รวมถึงการส่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ องค์ความรู้ต่าง ๆ ในสังคม ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีอยู่จำนวนมาก (Big data) ได้อย่างรวดเร็วทุกที่ทุกเวลา (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) จึงควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ อาทิ คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน หรือแม้กระทั่งสื่อออนไลน์มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อพัฒนาและตอบโจทย์การดำเนินชีวิตที่สะดวกสบาย หรือพัฒนากระบวนการทำงานให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ (มณีบุษ ภูยงดี, 2564) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับตัวให้เข้ากับโลกแห่งความรู้หรือภาคการศึกษาที่มีกระบวนการในการจัด การเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยี ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาประเทศให้พร้อมเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2561)

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นการดำเนินการต่างๆ ตามภารกิจของสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณบริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไปมีหลักการสำคัญคือการพัฒนากระบวนการจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งในเรื่องการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบผลการดำเนินการและการเข้าถึงบริการของสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึงและให้ความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการสร้างสังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล(กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559) และสำนักงานข้าราชการพลเรือน (2564) ได้กำหนดทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นกรอบในการพัฒนาบุคลากร อันจะนำไปสู่ดิจิทัลไทยแลนด์หรือรัฐบาลดิจิทัลได้หลักการสำคัญในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลคือการพัฒนากระบวนการจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร ส่งเสริมให้ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร สื่อการเรียนรู้และบริการของสถานศึกษา โดยมีการวางแผนและดำเนินการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลให้พร้อมไปสู่การดำเนินให้บริการผู้เกี่ยวข้อง (สงบ อินทรมณี, 2562)

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์มองเห็นความสำคัญและยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถเรียนรู้ และนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดในทุก ๆ ด้าน คือ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสื่อสารและสร้างเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล การบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ยุคดิจิทัล และการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารต้องนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่ายมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับยุคสมัยอย่างคุ้มค่า การบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ คือ การบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงานธุรการ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่งงานของสถานศึกษาในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับยุคสมัยอย่างคุ้มค่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษา (เอกชัย กี่สุพันธ์, 2559) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2563) กำหนดค่านิยมการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาว่า เป็นผู้ปรับเปลี่ยนกระบวนการงานด้านดิจิทัลในกระบวนการทำงานหรือการให้บริการสามารถนำนโยบายและทิศทางองค์กรจากผู้บริหารระดับสูงมากำหนดเป็นแนวทางและแผนการดำเนินงานของหน่วยงาน ทบทวนและพัฒนากระบวนการ วิธีการทำงาน หรือการบริการให้สามารถรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม คุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด และเพียงพอต่อการใช้งาน และต้องมีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในการบริหารจัดการแต่ก็มีผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนไม่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลดังกล่าวได้ เนื่องจากปัจจัยในด้านที่แตกต่างกันของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งนอกจากจะมีผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาแล้วยังทำให้ชุมชนไว้วางใจในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืนคุณลักษณะหรือองค์ประกอบของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล มีผลต่อการใช้ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล (Digital Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำยุคดิจิทัล รู้จักนำหลักการและแนวคิดต่าง ๆ มาบูรณาการใช้ในการบริหารที่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล (Digital transformation) และทันสมัยอยู่เสมอ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ (2565) กำหนดพันธกิจว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพและมีทักษะดิจิทัล การพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ การพัฒนาผู้บริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และเป็นพลเมืองดิจิทัลมีจุดเน้นด้านความปลอดภัย Cyber Security zone สร้างความรู้เท่าทันด้านดิจิทัลให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรให้มีทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับโลกยุคดิจิทัลและโลกอนาคต และมีทักษะด้านดิจิทัล การพัฒนาระบบบริหารจัดการโดยการส่งเสริมการพัฒนาระบบราชการ 4.0 มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government) ด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริการเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษา ส่งผลกระทบในทางบวกอย่างใหญ่หลวงต่อประเทศชาติจัดทำระบบ Big Data เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลากหลายแหล่งมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ

กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน แต่จากสภาพบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ที่บุคลากรมีความหลากหลายในเรื่องของวัย ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านดิจิทัล อีกทั้งขนาดของโรงเรียนและความพร้อมด้านดิจิทัลก็มีความแตกต่างกันมาก จึงทำให้เกิดช่องว่างในการพัฒนาและการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อให้เกิดผลดีต่อสถานศึกษาหรือองค์กร

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทาง การพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีระบบ และผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถวางแผนแนวทางในการกำหนดนโยบายและพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีระบบสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผล

3.2 ได้แนวทางสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน(Mixed Methods Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 342 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้ขนาดตัวอย่าง 342 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่เป็นแบบตอบสนองคู่ (Dual response format) ชนิด 5 ระดับมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ และตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ตามองค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้านสภาพปัจจุบัน อยู่ระหว่าง

0.561 - .917 ด้านสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ระหว่าง .547- .933และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.976และแบบสัมภาษณ์ก็มีโครงสร้างซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยไป สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาด้วยตัวเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ (Percentile) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

5. ผลการวิจัย

5.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์และการจัดลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$, S.D. = 0.63) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.70$, S.D. = 0.48) และการประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI_{Modified} = 0.21 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก($\bar{X}=3.94$, S.D. = 0.70) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.68$, S.D. = 0.49) และการประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุค ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ด้านการมี วิสัยทัศน์ดิจิทัลโดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI_{Modified} = 0.19

2) ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัลสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมและราย ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก($\bar{X}=4.01$, S.D. = 0.69) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมและราย ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$, S.D. = 0.47)และการประเมินความต้องการจำเป็นของ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัลโดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI_{Modified} = 0.18

3) ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัลสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมและราย ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก($\bar{X}=3.70$, S.D. = 0.60) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมและราย ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$, S.D. = 0.49) และการประเมินความต้องการจำเป็น ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บุรีรัมย์ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัลโดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI_{Modified} = 0.27

4) ด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมและ รายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$, S.D. = 0.59) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม และรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$, S.D. = 0.47) และการประเมินความต้องการ จำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาบุรีรัมย์ด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลโดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified} = 0.20$

5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.61) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.47) และการประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ยุคดิจิทัลโดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified} = 0.21$

6) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัลสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.62) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.47) และการประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัลโดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified} = 0.22$

5.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ข้อมูลที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง และข้อมูลที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากความต้องการจำเป็น สรุปได้ดังนี้

5.2.1 ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัลมีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) กำหนดนโยบายและระเบียบในการใช้ดิจิทัลในสถานศึกษาโดยจัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบงานด้านดิจิทัล และประสานงานกับทุกฝ่ายในสถานศึกษา และจัดเวทีแสดงความสามารถของบุคลากรด้านดิจิทัล 3) เพิ่มพูนความรู้หมั่นอัปเดตเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ และ 4) ประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับฟังและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ด้านดิจิทัล ผ่านกลุ่มเครือข่ายหรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและพัฒนาทักษะการโค้ช แล้วกำหนดแนวทางแก้ไขด้วยการศึกษาค้นคว้าและใช้กระบวนการวิจัย

5.2.2 ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัลมีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) อบรมสร้างการรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและกฎหมายดิจิทัล 2) กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกันเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและสามารถรับมือการกลั่นแกล้ง การโจมตีทางไซเบอร์โดยแต่งตั้งกลุ่มงานดิจิทัลขึ้นในสถานศึกษาและ 3) จัดการอบรม เสวนา เพื่อพัฒนาสมรรถนะและทักษะการใช้แพลตฟอร์มและเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ

5.2.3 ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ยุคดิจิทัลแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ดำเนินการจัดหาและใช้อุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีคุณภาพเหมาะสมภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดตามความต้องการของบุคลากร 2) ส่งเสริมให้บุคลากรสร้างและพัฒนานวัตกรรมแหล่งสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลที่ตอบสนองต่อความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลและ 3) สร้างแพลตฟอร์ม (Platform) ระบบการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่มีความกระชับ คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

5.2.4 ด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) กำหนดนโยบาย ออกคำสั่ง กระตุ้นให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและเหมาะสม 2) สร้างระบบการปฏิบัติงาน และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน 3) ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์หลักสูตร ร่วมกับครูและบุคลากรเพื่อสร้างและดำเนินการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล และ 4) การจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและแกนนำ มีกระบวนการพัฒนา 3 ระยะ ได้แก่ การอบรมพัฒนาหรือศึกษาดูงาน การนิเทศ กำกับ ติดตาม และการถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วม และต้องเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

5.2.5 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) จัดการประชุมสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นประโยชน์และความสำคัญของดิจิทัล 2) จัดทำแผนกลยุทธ์ที่มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีดิจิทัลกับภารกิจการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ฝ่าย 3) วิเคราะห์แนวโน้มความก้าวหน้าทางดิจิทัลที่ทันสมัยเหมาะสมกับการนำมาใช้ 18) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำดิจิทัลรูปแบบใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานและ 4) ทำงานเป็นทีมและให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วม

5.2.6 ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัลแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและพัฒนาทักษะการโค้ช 2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างในการมีทัศนคติเชิงบวก มีการประสานงานมีทักษะในการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลต่าง ๆ 3) จัดอบรม สัมมนา ให้ความรู้และมอบแนวทางในการสื่อสารและ 23) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมได้ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสถานการณ์โลกในปัจจุบัน รวมทั้งการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-2019) ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาเกิดภาวะผู้นำยุคดิจิทัลมากขึ้น แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านดิจิทัลจึงยังจัดการบริหารในด้านนี้ได้ไม่เต็มที่มากนัก ประกอบกับทุกคนเล็งเห็นบทบาทและความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อระบบการศึกษาจึงมีความคาดหวังให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในระดับที่สูงมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กัญญารัตน์ สุขแสน (2563) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครื่องมือลักษณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการวิจัยของภคพร เลิกนอก (2563) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับการวิจัยของฤทธิกร โยธสิงห์ (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ

บริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาบุรีรัมย์พบว่าภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากสอดคล้องกับการวิจัยของเฉลิมพล วงศ์พระลับ (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่21 ของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่21 สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ขอนแก่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของณัฐธัญญา พรปฐมชัยกิจ (2564) ได้ ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและราย ด้านอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับการศึกษาของอระญา ปะภาวะเต (2564) ได้ศึกษาแนวทางการ พัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนความ ต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้าน ดิจิทัล ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ด้าน การบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านการสื่อสารและสร้าง เครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในสถานการณ์ยุคดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงผันผวนอยู่ ตลอดเวลา จึงส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา ให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนบน ความเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งต้องสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุขในสังคมดิจิทัลที่ เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตของมนุษย์ทุก ๆ ด้าน ดังนั้นการนำดิจิทัลเข้ามาใช้ในสถานศึกษาจะเป็น การสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล กระตุ้นให้บุคลากรและนักเรียนเห็น ความสำคัญในการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มต่าง ๆ ส่วนด้านการสื่อสาร และสร้างเครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัลที่มีความต้องการจำเป็นในการพินาน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจากใน ปัจจุบันดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ที่ต้องใช้ในการติดต่อสื่อสารอยู่แล้ว จึงมีความคุ้นเคย และสามารถใช้อย่างกว้างขวางในปัจจุบัน

6.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์มีจำนวน 23แนวทาง มีความเหมาะสมความเป็นไปได้และความ เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์มีอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80, 4.77 และ 4.78 ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ประกอบไปด้วยรอง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศึกษานิเทศก์ อาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาบุคลากรและเมื่อผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้นพบว่า ผู้วิจัยมีการนำเอาข้อมูลจากระยะที่ 1 ผนวกกับข้อเสนอแนะมาเป็นข้อมูล ในการสร้างแนวทางการ พัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

บุรีรัมย์ทำให้สามารถตัดสินใจในการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้นมีความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัญญารัตน์ สุขแสน (2563) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยพบว่าการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ซึ่งรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลให้มีวิสัยทัศน์บนวัฒนธรรมที่หลอมรวมผ่านระบบออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ วิธีการพัฒนาประกอบด้วย ปัญญาประดิษฐ์เรียนผ่านระบบออนไลน์ การเรียนแบบมีใบรับรองผ่านระบบออนไลน์และการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจสร้างความมั่นใจ จัดสรรเวลาในการเข้าถึง และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภคพร เลิกนอก (2563) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือในการทำงานและพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พัฒนาและส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มีการอบรมออนไลน์เพื่อให้ครูมีความรู้ที่ทันสมัย สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สร้างสังคมออนไลน์เพื่อประสานงานกับเครือข่าย ชุมชน ผู้ปกครองเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการประสานงานและติดต่อสื่อสารระหว่างกันให้เร็วขึ้น จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐณิชา พรพทุมชัยกิจ (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน และสามารถปฏิบัติได้จริงด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาระดับมืออาชีพ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการอบรมการใช้เทคโนโลยี และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรเปิดรับเทคโนโลยีใหม่และเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี

โดยสรุป แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล 2) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล 3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 4) ด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล 5) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และ 6) ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด อันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานรวมทั้งเกิดความก้าวหน้าและบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดขององค์กรต่อไป

7. องค์กรความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุค

ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ มี 6 ด้าน 23 แนวทาง

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ว่า มีความต้องการด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัลมากที่สุด ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านดิจิทัลด้วยการฝึกอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง เพราะจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8.1.2 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริมและอบรมเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอันจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการศึกษาต่อไป

8.1.3 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ มีองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน และมีแนวทางการพัฒนา 23 แนวทาง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้จริงนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วน แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามองค์ประกอบ ซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับดิจิทัลที่ชัดเจน

8.2.2 วางแผน ส่งเสริมและอบรมพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรายด้านโดยละเอียด โดยเฉพาะด้านที่มีระดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

8.3.2 ควรมีการวิจัยติดตามผลการนำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลการนำความรู้ ความเข้าใจและแนวทางพัฒนาไปใช้อย่างคงทน และพัฒนาต่อไป

9. บรรณานุกรม

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

กรุงเทพฯ : กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

- กัญญารัตน์ สุขแสน. (2563). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา. วิทยาลัยครูสุริยเทพ : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- จินฉัตร ปะโคทัง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- เฉลิมพล วงศ์พระลับ. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 6(3). 137-150.
- ณัฐธินิชา พรปทุมชัยกิจ. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ โยธธร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. 15(2). 50-64.
- ภคพร เล็กนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 4. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาราชมนตรี. 7(2). 150-166.
- มณีนุช ภูยงดี. (2564). สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 1. วารสารรัชต์ภาคย์. 15(40). 249-265.
- ฤทธิกร โยธสิงห์. (2563). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สงบ อินทรมณี. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 16(1). 353-360.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) ปีงบประมาณ 2565. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2565. จาก https://drive.google.com/file/d/1_DRGLt0G87rM63tZSaombjK5wx2UQjy/view
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2563). กรอบแนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2565. จาก https://otepc.go.th/th/content_page/item/2928-4-2563.html
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2564). โครงการพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ (Digital Literacy Project). สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2565. จาก <https://www.ocsc.go.th/DLProject/mean-dlp>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2565). Digital Disruption และมาตรการรับมือด้าน HR ของภาครัฐ. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2565. จาก https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/digital_disruption-article-ocsc-feb2020.pdf
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวรรณี ไวก์. (2564). มนุษย์กับความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Human : Digital Citizenship). **วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์**. 7(2). 339-355.
- ออระญา ปะภาวะเต. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. **Journal of Modern Learning Development**. 6(4). 191-200.
- เอกชัย กี่สุพันธ์. (2559). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era). สืบค้นเมื่อ 17 มีนาคม 2565. จาก <https://www.truelookpanya.com/knowledge/content/52232>
- Karakose, T., Polat, H.& Papadakis, S. (2021). **Examining Teachers’ Perspectives on School Principals’ Digital Leadership Roles and Technology Capabilities during the COVID-19 Pandemic**. Retrieved 18 May 2022. From <https://www.mdpi.com/2071-1050/13/23/13448>
- Khan, S. (2016). **Leadership in the Digital Age – A study on the Effects of Digitalization on Top Management Leadership**. Retrieved 23 April 2022. From <https://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:971518/FULLTEXT02.pdf>
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Journal of Education and Psychological Measurement**. 30(3). 607-610.
- Yusof, M. R., Yaakob, M. F.M. & Ibrahim, M. Y. (2019). Digital Leadership Among School Leaders in Malaysia. **International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE)**. 8(9). 1481-1485.
- Zhong, L. (2017). The Effectiveness of K-12 Principal’s Digital Leadership in Supporting and Promoting Communication and Collaboration Regarding CCSS Implementation. **Journal of Educational Technology Development and Exchange (JETDE)**. 10(2). 54-77.